

Aan:
de heer A. Vorenkamp

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 16 februari 2021

Ons kenmerk 7/5.12/2021000093

Behandeld door team Ruimte, Energie en Wonen (0592) 36 55 55

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde
over de vestiging van een waterstoffabriek op de voormalige NAM-locatie
Emmen

Geachte heer Koopmans,

In uw brief van 21 januari 2021 stelde u een aantal vragen over de vestiging van
een waterstoffabriek op de voormalige NAM-locatie Emmen. Deze vragen beant-
woorden wij als volgt.

Vraag 1

Was U op de hoogte van de plannen van Shell voor de aankoop van Energiepark
Pottendijk?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Zo ja, waarom heeft U dit niet gemeld tijdens de Informatieavond of tijdens de
PS -vergadering. Lagen hier afspraken met Shell aan ten grondslag?

Antwoord 2

Het is niet aan de provincie om dit bekend te maken maar aan Shell.

Vraag 3

Indien ja, bent U met ons van mening dat hierdoor de onafhankelijkheid van GS
in het geding kan komen?

Antwoord 3

Nee.

Vraag 4

Deelt U onze mening dat het bovenstaande, in combinatie met het verlenen van de subsidie de weg vrijmaakt voor Shell om aanvullende subsidies/vergunningen/plannen "af te dwingen" bij de provincie op basis van het commitment van GS?

Antwoord 4

Nee.

Vraag 5

Tijdens de OGB vergadering heeft U aangegeven dat een situatie als in Noord-Holland (waar twee windparken met steun van de bevolking zijn gebouwd die naderhand hun opgewekte stroom uitsluitend leveren aan derden (datacenters van Google en Microsoft)), niet zal gebeuren in Drenthe. Is Uw mening hierover inmiddels gewijzigd want het lijkt nu dus toch ook in Drenthe te gebeuren.

Antwoord 5

Nee, deze zijn onvergelijkbaar. Een eventuele koppeling met de electrolyser is aan Shell. Welke afwegingen Shell daarin zal maken binnen de daarvoor geldende landelijke regelgeving zal mede afhangen van beschikbaarheid, prijs en bron van elektriciteit. De (te) beperkte netcapaciteit speelt daarin ook een rol. Overigens is de electrolyser niet het eindpunt van de energie, die wordt in de vorm van waterstof weer verder getransporteerd. De inzet in mobiliteit, industrie en gebouwde omgeving komt ten goede aan de gebruikers daarvan en ook onze inwoners.

Vraag 6

Zoals u in de berekeningen kunt zien, is de complete productie van Pottendijk ongeveer gelijk aan de behoefte van de waterstoffabriek van Shell. De opbrengst, 50MW (0,2 PJ, 20% van de Drentse RES-opgave in de pijplijn), is echter integraal onderdeel van de Drentse RES opgave. Nu dit park is aangekocht door Shell, zou deze opbrengst mogelijk niet meer beschikbaar zijn voor Drenthe en zal dus vervangen dienen te worden. Hoe denkt U deze gemiste opbrengst van 50,5 MW aan groene energie op te vangen, mede gelet op de reeds aanwezige transportproblemen van energiebedrijven? NB In de Drentse RES 1.0 staat aangegeven dat het streven is om 49% reductie CO2 te behalen op basis van afspraken voor de sector Gebouwde Omgeving en Elektriciteit. De andere sectoren vallen daar in beginsel dus niet onder.

Antwoord 6

Uw aanname is niet correct. De energieproductie maakt gewoon deel uit van de RES.

Vraag 7

Uit uw antwoorden op vragen aangaande dit onderwerp in de afgelopen FCBE maken wij op dat Shell de opbrengst van het Energiepark Pottendijk niet voor de waterstoffabriek zou gaan gebruiken. Gelet op de door U en Shell geuite stelling

tijdens de infoavond "Het wordt een groene waterstoffabriek met Drentse Groene Stroom", is de vraag dan ook waar Shell in Drenthe deze groene stroom vandaan gaat halen.

Antwoord 7

Het is uiteindelijk aan Shell om te bepalen waar de elektriciteit vandaan komt die de electrolyser voedt en aan Shell om te bepalen aan wie zij de waterstof leveren die door de electrolyser wordt geproduceerd. Daar waar partijen deze vormen van energie op de open energienetten verhandelen is niet goed te zeggen waar deze vandaan komen of naartoe gaan. In sommige gevallen ligt dat anders, zoals in het geval van het zonnepark dat direct naast de electrolyser ligt en van eenzelfde omvang is en rechtstreeks is aangesloten. Hiervan is goed voor te stellen dat dit de electrolyser voedt. Hiermee kan Shell dus invulling geven aan zijn uitspraak om Drentse Groene Stroom te gebruiken. Wellicht betreft Shell aanvullend elektriciteit om de electrolyser te voeden en het is aannemelijk dat dat andere Groene Drentse stroomt betreft, waaronder eventueel óók groene stroom van Pottendijk, maar dat staat Shell vrij en dat is geen vanzelfsprekendheid. De provincie Drenthe heeft daar geen rol in, dit betreft de vrije markt.

Vraag 8

Vindt u, gelet op het voorgaande, de wens van Shell om zoveel mogelijk Drentse groene stroom te gebruiken nog steeds haalbaar en wenselijk?

Antwoord 8

Wij ondersteunen het gebruik van Drentse groene stroom, rekening houdend met de complexiteit die de vrije markt op dat gebied met zich meebrengt.

Vraag 9

Bent U, gelet op het voorgaande, bereid om met Shell aan tafel te gaan om alternatieve energieleveringen te bekijken en daar op aan te dringen? In dit kader heeft Shell ook plannen om in de Eemshaven een nog veel grotere waterstoffabriek te bouwen (tot 10000 x groter) en pleegt daarvoor de nodige inspanningen om de energievoorziening vanaf zee te regelen.

Antwoord 9

Nee, gelet op het bovenstaande is daar geen aanleiding toe.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Aan: de voorzitter van de Provinciale Staten van de provincie Drenthe

Mevrouw J.Klijnsma

Postbus 122

9400 AC Assen

Datum: 21 Januari 2021

Betreft: Schriftelijke vragen ex.art.41 Reglement van Orde over de vestiging van een waterstoffabriek op de voormalige NAM-locatie Emmen

Geachte voorzitter,

In de maand december 2020 is zowel in de OGB als in de PS vergadering en in de informerende bijeenkomst op 10 december gesproken over de subsidie aanvraag van Shell van € 1,6 miljoen ten behoeve van de pilot waterstof fabriek in Emmen.

In alle bijeenkomsten is door U, op de informatieavond ondersteund door Shell, aangegeven dat de benodigde stroom door Drenthe geleverd gaat worden en absoluut groen zal zijn. Het wordt een groene waterstof fabriek!

In de PS-vergadering van 16 december j.l. heeft U ook aangegeven dat Shell “zeer binnenkort” bekend zal maken waar de groene stroom vandaan zal komen.

Een dag later, op 17 december j.l., maakte RTV Drenthe bekend dat Shell het Energiepark Pottendijk overneemt. Dit park voor zon- en windenergie is definitief geworden in juli 2020 en maakt onderdeel uit van de RES-opgave Drenthe.

Ter informatie: de Pilot waterstoffabriek van Shell behoort met 10 MW direct tot de grootste waterstoffabrieken van Europa. De verwachte vergroting van de capaciteit naar 20 MW betekent een verdubbeling van het jaarverbruik aan groene stroom (tot 170.000 MWh). Dit is nog exclusief het eigen stroomverbruik van de fabriek. Het vermogen van Pottendijk bedraagt 50,5 MW, bij een geschat rendement van 37% (wind 40%, zon 35%) dus 195.000 MWh = 0,2 PJ, voldoende om voorlopig de waterstoffabriek van stroom te voorzien. In de praktijk zal in het relatief windarme gebied bij Emmen het rendement eerder onder dan boven de 30% komen.

Dit kan betekenen dat er nog extra stroom gevraagd zou moeten worden, bij voorbeeld vanuit de windparken Drentse Monden en Oostermoer. Deze hebben per turbine een capaciteit van 3,9 MW, op basis van 44% rendement zoals vermeld door de exploitant, is dat 1,7 MW per turbine. Er gaat dus niet alleen een compleet windpark (Pottendijk) maar mogelijk ook een deel van de grootste windturbines in Drenthe gebruikt worden voor de waterstoffabriek van Shell. En dat allemaal betaald op basis van de SDE+ subsidie, mede bijeen gebracht door de Drentse bevolking.

Deze (pilot) waterstoffabriek produceert, op basis van 20MW ca. 2000 ton per jaar. Het rendement van de productie van waterstof is ca. 75%, de omzetting in de elektrische bussen heeft een rendement van 55%. In principe wordt dus met 1 MW energie ca. 0,4 MW transportenergie verkregen. Een zeer mager rendement.

Gelet op de volgorde der dingen, hebben wij de volgende vragen.

1. Was U op de hoogte van de plannen van Shell voor de aankoop van Energiepark Pottendijk?
2. Zo ja, waarom heeft U dit niet gemeld tijdens de Informatieavond of tijdens de PS -vergadering. Lagen hier afspraken met Shell aan ten grondslag?
3. Indien ja, bent U met ons van mening dat hierdoor de onafhankelijkheid van GS in het geding kan komen?
4. Deelt U onze mening dat het bovenstaande, in combinatie met het verlenen van de subsidie de weg vrijmaakt voor Shell om aanvullende subsidies/vergunningen/plannen "af te dwingen" bij de provincie op basis van het commitment van GS?
5. Tijdens de OGB vergadering heeft U aangegeven dat een situatie als in Noord-Holland (waar twee windparken met steun van de bevolking zijn gebouwd die naderhand hun opgewekte stroom uitsluitend leveren aan derden (datacenters van Google en Microsoft)), niet zal gebeuren in Drenthe. Is Uw mening hierover inmiddels gewijzigd want het lijkt nu dus toch ook in Drenthe te gebeuren.
6. Zoals u in de berekeningen kunt zien, is de complete productie van Pottendijk ongeveer gelijk aan de behoefte van de waterstoffabriek van Shell. De opbrengst, 50MW (0,2 PJ, 20% van de Drentse RES-opgave in de pijplijn), is echter integraal onderdeel van de Drentse RES opgave. Nu dit park is aangekocht door Shell, zou deze opbrengst mogelijk niet meer beschikbaar zijn voor Drenthe en zal dus vervangen dienen te worden. Hoe denkt U deze gemiste opbrengst van 50,5 MW aan groene energie op te vangen, mede gelet op de reeds aanwezige transportproblemen van energiebedrijven?
NB In de Drentse RES 1.0 staat aangegeven dat het streven is om 49% reductie CO2 te behalen op basis van afspraken voor de sector Gebouwde Omgeving en Elektriciteit. De andere sectoren vallen daar in beginsel dus niet onder.
7. Uit uw antwoorden op vragen aangaande dit onderwerp in de afgelopen FCBE maken wij op dat Shell de opbrengst van het Energiepark Pottendijk niet voor de waterstoffabriek zou gaan gebruiken. Gelet op de door U en Shell geuite stelling tijdens de infoavond "Het wordt een groene waterstoffabriek met Drentse Groene Stroom", is de vraag dan ook waar Shell in Drenthe deze groene stroom vandaan gaat halen.
8. Vindt u, gelet op het voorgaande, de wens van Shell om zoveel mogelijk Drentse groene stroom te gebruiken nog steeds haalbaar en wenselijk?
9. Bent U, gelet op het voorgaande, bereid om met Shell aan tafel te gaan om alternatieve energieleveringen te bekijken en daar op aan te dringen? In dit kader heeft Shell ook plannen om in de Eemshaven een nog veel grotere waterstoffabriek te bouwen (tot 10000 x groter) en pleegt daarvoor de nodige inspanningen om de energievoorziening vanaf zee te regelen.

Alvast dank voor de beantwoording, die hopelijk een bijdrage gaat leveren aan de route naar een betaalbare en stabiele energievoorziening van Drenthe voor Drenthe.

Bert Vorenkamp

Fractie PVV Drenthe